

- Een versnelde uitrol en afname van duurzame energie helpt de Europese en Nederlandse industrie om minder afhankelijk te worden van geïmporteerde fossiele brandstoffen en te profiteren van lagere en stabielere energieprijzen.
- De algemeen aangenomen sterk groeiende afname van groene elektronen en moleculen door de industrie vindt niet plaats – dit betekent dat het aanbod van groene energie steeds verder uit de pas gaat lopen met de stagnerende vraag daarnaar.
- Het gebrek aan concrete industriële afname zorgt ervoor dat het prijs- en volumerisico te groot wordt om miljarden te investeren in nieuwe grootschalige opwek van energie – ongeacht welke technologie.
- De industrie kampt met een gebrekkige invulling van enkele kritieke randvoorwaarden en kan de meerprijs ten opzichte van het fossiel geproduceerde product niet betalen in een markt die op kostprijs (internationaal) concurreert.
- Het introduceren van een Europese markt voor groen geproduceerde producten op middellange termijn helpt om de transitie voor de industrie betaalbaar en concurrerend te maken.
- Om ervoor te zorgen dat de industrie in Europa en niet elders investeert in groene productielijnen is het noodzakelijk om de aankomende jaren ondersteuning te bieden aan bedrijven die aantoonbaar stappen daartoe zetten, alle no-regret maatregelen te nemen om de prijs van groene energie te verlagen en energie-infrastructuur versneld te realiseren.

De industrietransitie staat op pauzestand

Het potentieel om de Nederlandse industrie met directe en indirecte elektrificatie klimaatneutraal te maken is enorm. Technisch is het al mogelijk om flinke stappen te zetten met elektrische boilers, vlamboogovens of industriële warmtepompen. In beginsel kleine maar in de toekomst grotere stappen kunnen worden gezet met de inzet van groeiende volumes groene waterstof.

Verschillende overheidsrapporten, cluster energiestrategieën en onafhankelijke ramingen hebben dit beeld herhaaldelijk onderschreven. Het verbruik van groene elektronen en moleculen in de industriële sector zou richting 2030 spectaculair gaan groeien.

Het gebeurt echter niet. En de redenen daarvoor zijn bekend. Van hoge nettarieven tot onduidelijkheid over de implementatie van toekomstig beleid. En van hoge energieprijzen tot onzekerheid over toegang tot nieuwe energie-infrastructuur.

Dit betekent dat de fors stijgende vraag naar groene energie op zijn minst opschuift in de tijd of zich zelfs niet eens gaat voordoen. Het groeiende aanbod van groene energie gaat hierdoor steeds meer uit de pas lopen met de gelijkblijvende vraag daarnaar. Er ontstaat een risico dat investeringen aan beide kanten verder gaan stilvallen.

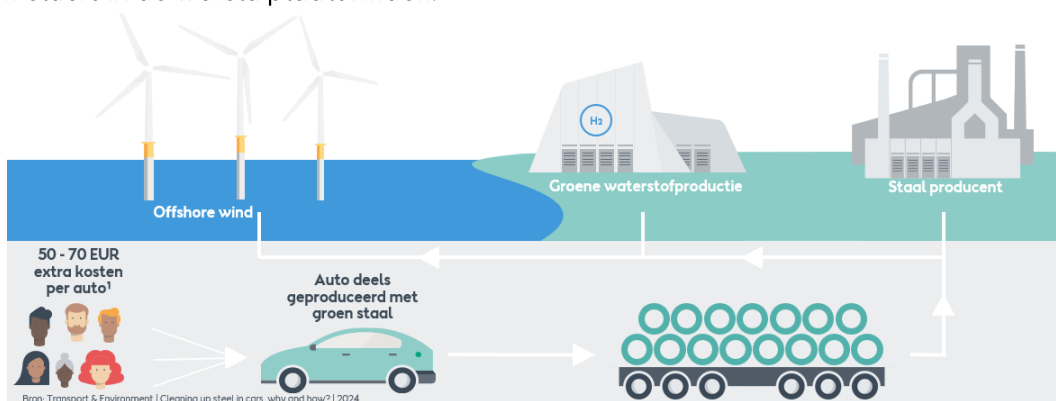
Zonder concrete industriële afname stoppen investeringen in nieuwe opwek

Omdat de industrie terughoudend is om op dit moment concrete afnamecontracten voor groene energie te tekenen wordt het moeilijk om te investeren in nieuwe opwek. Zonder klant voor het product groene energie is er immers een té groot prijs- en volumerisico. Als ontwikkelaar kunnen wij niet het risico nemen om miljarden te investeren in nieuwe offshore windparken zonder enig zicht te hebben op afname van groene elektronen of moleculen en daarmee een stabiele inkomstenstroom.

Industriële keuze voor groen moet lonen en klanten opleveren

Wat niet helpt om de industrietransitie uit de pauzestand te halen is het feit dat een keuze voor groen een productieproces (op dit moment) duurder maakt. De inzet van elektriciteit in productieprocessen wordt geremd door ongunstige belastingverhoudingen (fossiel vs. duurzame energie) en hoge nettarieven. De kostprijs van groene waterstof is mede door het gebrek aan opschaling nog vele malen hoger dan die van fossiele waterstof.

Bovendien kampt de industrie met hetzelfde probleem als ontwikkelaars van groene energie: er zijn op dit moment onvoldoende klanten voor groen staal, groene chemische basisproducten of groene kunstmest. En dus blijven de meerkosten van de keuze voor groen liggen bij de industriële partij die dikwijls mondiaal moet concurreren. Het resultaat is dat investeringen in een toekomstige groene industrie weglekken uit Europa en elders in de wereld plaatsvinden.

Met Europees beleid voor groene producten ontstaat er een 'demand pull' op alle fronten

Met een Europese markt voor groene producten (zoals staal, chemie en kunstmest) kan gewerkt worden aan het op de middellange termijn betaalbaar en concurrentieel maken van de industrietransitie. Eindgebruikers gaan hierbij meebetalen aan de investeringen die gedaan zijn in groene productielijnen, waardoor de kosten van de transitie over de gehele keten worden verdeeld. Bovendien creëert het door de gehele keten vraag naar de groene basisproducten, elektronen of moleculen die nodig zijn

Stel korte termijn beleid in het teken van de middellange termijn

Een Europese markt voor groene producten is er niet zomaar. En de situatie in de Europese en Nederlandse industrie is zo nijpend dat er op korte termijn behoefte is aan perspectief, zekerheid en steun. Daarnaast is het zaak dat de uitbouw van groene energie doorgang vindt om volgend decennium de benodigde groene elektronen en moleculen aan de industrie te leveren.

Het komende jaar zou het Europees en Nederlands beleid zich moeten richten op:

1. Het nemen van alle 'no-regret' maatregelen om de prijs van groene energie te verlagen en daarmee verduurzaming lonend te maken (bijv. verlagen nettarieven, lagere energiebelasting voor groene energie, speciaal rentetarief voor groene investeringen);
2. Het nemen van alle 'no-regret' maatregelen om de aanleg van energie-infrastructuur te versnellen;
3. Het opstellen van een ingroeipad voor industriële afname van groene elektronen en moleculen waardoor er voldoende zichtbaarheid ontstaat op concrete afname hiervan post-2030 en er dus geïnvesteerd kan blijven worden in de bouw van nieuwe opwekcapaciteit;
4. Het ondersteunen van bedrijven die aantoonbaar stappen zetten naar grootschalige investeringen in groene productielijnen, o.a. door de inzet van subsidies voor de overgebleven onrendabele top.

De visie van Ørsted is een wereld die volledig draait op groene energie. Het bedrijf is wereldwijd marktleider offshore wind en opereert projecten in de VS, Azië en Europa, waaronder het Nederlandse offshore windpark Borssele 1+2 (752 MW). Op dit moment heeft Ørsted zo'n 7.6 GW aan offshore wind in aanbouw in Duitsland, Engeland, Taiwan en New York. Ørsted was het eerste energiebedrijf ter wereld dat zijn op wetenschap gebaseerde netto-nul-emissiedoelstelling liet valideren door het Science Based Targets-initiatief (SBTi).